

ข่าวหุ้น

Khao Hoon
Circulation: 90,000
Ad Rate: 850

Section: First Section/วิเคราะห์สถานการณ์ตลาดทุน

วันที่: พุธที่ 9 พฤษภาคม 2562

ปีที่: 25

ฉบับที่: 6208

หน้า: 5(กลาง)

Col.Inch: 78.13 Ad Value: 66,410.50

PRValue (x3): 199,231.50

ศิลปิน: ชาว-ดำ

คอลัมน์: CAP & CORP FORUM: ค่าโง่ทางด่วน...อีกสักครั้ง

ค่าโง่ทางด่วน...อีกสักครั้ง

CAP & CORP FORUM

■ ศุภวัชร มาลาพันธ์ ■

วันนี้ผู้เขียนจะนำท่านผู้อ่านย้อนกลับไปดูข้อมูลอีกคดีหนึ่งที่ถือว่าเป็นบทเรียนแก่หน่วยงานรัฐที่สำคัญในการจัดทำบริการสาธารณะ ได้แก่คดีที่ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษายืนตามคำพิพากษาของศาลปกครองกลางที่ให้อำนาจตามคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการที่ชี้ขาดให้การทางพิเศษแห่งประเทศไทย (“กทพ.”) ชำระเงินค่าชดเชยรายได้ที่ลดลงแก่บริษัท ทางด่วนกรุงเทพเหนือ จำกัด (“บริษัท”) สำหรับปี พ.ศ. 2542 และปี พ.ศ. 2543 รวมจำนวนกว่า 1.8 พันล้านบาทพร้อมดอกเบี้ยตามที่กำหนดในสัญญา ทั้งนี้ตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดในคดีหมายเลขแดงที่ อ.32/2561 และ อ.33/2561

คดีพิพาทดังกล่าวสืบเนื่องมาจากการที่บริษัทฯ ได้ก่อสร้างทางพิเศษอุดรรัถยาหรือทางด่วนสายบางปะอิน-ปากเกร็ด ตามสัญญาที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้เอกชนเข้าร่วมดำเนินการตั้งแต่ปี 2539 แต่ต่อมากรมทางหลวงได้ก่อสร้างทางยกระดับดอนเมืองโทลล์เวย์ช่วงอนุสรณ์สถานแห่งชาติ-รังสิตขึ้นอีกเส้นหนึ่ง ซึ่งบริษัทฯ เห็นว่าเป็นทางแข่งขันกับทางด่วนสายบางปะอิน-ปากเกร็ด (ดูภาพจาก Google Map ประกอบ) บริษัทฯ จึงร้องขอให้ กทพ.ในฐานะคู่สัญญารับผิดชอบตามสัญญาชำระเงินค่าชดเชยที่ปริมาณจราจรและรายได้ลดลงจากที่ประมาณการไว้ แต่คู่กรณีไม่สามารถตกลงกันได้ บริษัทฯ จึงนำข้อพิพาทเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของคณะอนุญาโตตุลาการตามที่สัญญากำหนดไว้

วันที่ 27 พฤศจิกายน 2551 คณะอนุญาโตตุลาการมีคำชี้ขาดให้ กทพ.รับผิดชอบตามสัญญา กทพ.จึงยื่นคำร้องขอให้ศาลปกครองเพิกถอนคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการและศาลปกครองกลางพิพากษาให้บังคับตามคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการ คู่กรณีอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองกลางต่อศาลปกครองสูงสุด และศาลปกครองสูงสุดอ่านคำพิพากษาเมื่อวันที่ 21 กันยายน 2561 ยืนตามคำ

พิพากษาของศาลปกครองกลางให้บังคับตามคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการและมีผลให้ กทพ.ต้องรับผิดชอบตามสัญญา

จากข้อมูลลำดับเหตุการณ์ คดีพิพาทเริ่มต้นตั้งแต่ปี 2547 และศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดในปี 2561 รวมระยะเวลากว่า 13 ปี 9 เดือน คดีจึงเป็นที่ยุติ และจะพบว่าในกระบวนการพิจารณาตั้งแต่ต้น กทพ.แพ้คดีในทุก ๆ ชั้นกระบวนการพิจารณา โดยข้อพิพาทในคดีดังกล่าวประเด็นหลักแห่งคดีอยู่ที่ว่า “การก่อสร้างทางยกระดับดอนเมืองโทลล์เวย์

โดยกรมทางหลวงทำให้รายได้ของบริษัทฯ ลดน้อยลงหรือไม่” ซึ่งจะส่งผลให้เป็นไปตามข้อ 16. ของสัญญาโครงการฯ ที่บริษัทฯ ทำไว้กับ กทพ. และ กทพ.มีหน้าที่ต้องชดเชยรายได้ให้บริษัทฯ โดยสัญญาข้อ 16. กำหนดว่า

“ถ้าในระหว่างระยะเวลาของสัญญา กทพ. หรือรัฐบาล (กรมทางหลวงถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาล) ได้ดำเนินการก่อสร้างหรือปรับปรุงถนนหรือทางหลวงจนได้มาตรฐานเช่นเดียวกับทางพิเศษภายในขอบเขตพื้นที่ที่ใกล้เคียงกับทางด่วน...และการก่อสร้างหรือปรับปรุงถนนดังกล่าวมีผลกระทบต่ออย่างร้ายแรงตามภาคผนวก 15 ที่ทำให้ปริมาณการจราจรที่ใช้ทางด่วนหรือรายได้ที่จะได้รับจากการใช้ดังกล่าวลดลงจากประมาณการในแผนผนวก 8 กทพ.จะชดเชยรายได้ค่าผ่านทางส่วนที่ลดลงหรือชดเชยด้วยวิธีการที่คู่สัญญาเห็นว่าเหมาะสมให้แก่บริษัทตลอดระยะเวลาที่เหลือของระยะเวลาของสัญญา...”

ซึ่งคณะอนุญาโตตุลาการตีความว่าการก่อสร้างทางด่วนโทลล์เวย์โดยกรมทางหลวงเป็นเงื่อนไขให้ กทพ.ต้องจ่ายค่าชดเชยตามสัญญาพิพาทข้อ 16. และศาลปกครองกลาง

และศาลปกครองสูงสุด โดยที่ประชุมใหญ่เห็นว่าการยอมรับหรือการบังคับตามคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการดังกล่าวไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

เป็นที่น่าสังเกตว่าคดีนี้ศาลปกครองสูงสุดตัดสินโดย “ที่ประชุมใหญ่” ไม่ใช่องค์คณะตามปกติตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 (“พ.ร.บ.จัดตั้งศาล

ปกครองฯ”) องค์คณะในการพิจารณาคดีของศาลปกครองสูงสุดจะประกอบด้วยตุลาการห้าท่าน โดยเป็นตุลาการหัวหน้าคณะหนึ่งท่าน ตุลาการเจ้าของ

ข่าวหุ้น

Khao Hoon
Circulation: 90,000
Ad Rate: 850

Section: First Section/วิเคราะห์สถานการณ์ตลาดทุน

วันที่: พุธที่ 9 พฤษภาคม 2562

ปีที่: 25

ฉบับที่: 6208

หน้า: 5(กลาง)

Col.Inch: 78.13 Ad Value: 66,410.50

PRValue (x3): 199,231.50

ศิลปิน: ขาว-ดำ

คอลัมน์: CAP & CORP FORUM: ค่าโง่งทางด่วน...อีกสักครั้ง

สำนวนหนึ่งท่าน และตุลาการอื่นอีกสามท่านรวมเป็นองค์คณะในการพิจารณาคดี ซึ่งในคดีนี้มีข้อน่าสนใจเกี่ยวกับการพิจารณาในแง่การจัดองค์คณะ ดังนี้

1) ในองค์คณะจำนวน 5 ท่านของคดีนี้ มีจำนวน 3 ท่านที่เห็นว่า กทพ. ไม่ควรต้องรับผิดชอบ และในจำนวนนั้นมีตุลาการเจ้าของสำนวนและตุลาการหัวหน้าคณะรวมอยู่ด้วย จากภาพประกอบ ถ้าคดีนี้ตัดสินโดยองค์คณะตามปกติ กทพ. จะไม่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้เอกชน เนื่องจากพ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองฯ มาตรา 67 กำหนดว่าการทำคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองจะต้องบังคับตามความเห็นของฝ่ายข้างมากและในกรณีที่ตุลาการในศาลปกครองผู้ใดมีความเห็นแย้งให้ทำความเห็นแย้งไว้ในคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น

2) อย่างไรก็ตาม คดีนี้ตัดสินโดยที่ประชุมใหญ่ตุลาการศาลปกครองสูงสุดซึ่งมีอยู่ทั้งสิ้น 43 ท่าน และ 16 ท่านมีความเห็นแย้ง กล่าวคือ เห็นว่า กทพ. ไม่ควรต้องรับผิดชอบ ค่าเสียหายของคณะอนุญาโตตุลาการ ซึ่งในจำนวน 16 ท่านดังกล่าวที่มีรองประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานแผนกตุลาการหัวหน้าคณะและตุลาการเจ้าของสำนวนในคดีนี้รวมอยู่ด้วย

คดีใดบ้างที่จะต้องตัดสินโดยที่ประชุมใหญ่ (ไม่ใช่องค์คณะ 5 ท่านตามปกติ) พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองฯ มาตรา 68 กำหนดว่า ให้เป็นอำนาจของประธานศาลปกครองสูงสุด ถ้าเห็นสมควรจะให้มีการวินิจฉัยปัญหาใดหรือคดีใดโดยที่ประชุมใหญ่ก็ได้ โดยที่ประชุมใหญ่นั้นให้ประกอบด้วยตุลาการในศาลปกครองสูงสุดทุกคนที่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ แต่ต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนตุลาการในศาลปกครองสูงสุด และให้ประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นประธานที่ประชุมใหญ่ ในส่วนของคำวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่ให้เป็นไปตาม “เสียงข้างมาก” และถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

เป็นอันว่าการที่หน่วยงานของรัฐสองแห่งจัดทำบริการสาธารณะในลักษณะเดียวกัน โดยไม่ปรึกษาหารือกัน หรือเอาสัญญามาดูกันให้ดี ก็เป็นเหตุทำให้ผิดสัญญาได้ คดีนี้บริษัทฯ ไม่ได้เรียกร้องให้กรมทางหลวงรับผิดชอบที่มาสร้างทางแข่ง แต่ขอให้ กทพ. ในฐานะคู่สัญญารับผิดชอบต่อสัญญา โดยคนที่ทำให้เกิดเงื่อนไขการผิดสัญญาคือกรมทางหลวงที่สร้างทางด่วนโทลล์เวย์ ■

วัน/เดือน/ปี	เหตุการณ์
27 กันยายน 2539	กทพ. และบริษัทฯ ทำสัญญาโครงการทางด่วนฯ
20 ธันวาคม 2547	บริษัทฯ เสนอข้อพิพาทต่อคณะอนุญาโตตุลาการเพื่อพิจารณา
27 พฤศจิกายน 2551	คณะอนุญาโตตุลาการมีคำสั่งขาดให้ กทพ. รับผิดชอบค่าชดเชยตามสัญญา
1 กันยายน 2554	บริษัทฯ ยื่นคำร้องต่อศาลปกครองกลางเพื่อขอบังคับตามคำสั่งขาดของคณะอนุญาโตตุลาการ/ กทพ. ยื่นคำร้องขอให้เพิกถอนคำสั่งขาด
8 พฤษภาคม 2556	ศาลปกครองกลางยกคำร้องกทพ. กรณีขอเพิกถอนคำสั่งขาดของคณะอนุญาโตตุลาการ และสั่งให้กทพ. จ่ายชดเชยรายได้ค่าผ่านทางด่วนสายบางปะอิน-ปากเกร็ดให้บริษัทฯ
21 กันยายน 2561	ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาให้บังคับตามคำสั่งขาด

